

Predlog na zakon za izmenuvawe i dopolnuvawa na Zakonot za zdru`enijata na gra|ani i fondaciite¹

^len 1

Vo Zakonot za zdru`enijata na gra|ani i fondaciite ("Slu`ben vesnik na Republika Makedonija" br. 31/98) vo ~lenot 2 stavovite 2 i 3 se bri{at.

^len 2

Vo ~lenot po stavot 3 se dodava po stavot 2 se dodava nov stav 3 koj glasi:
„Zdru`enijata i fondaciite vo svoite aktivnosti mo`at da se izjasnuvaat za site pra{awa od interes na javnosta, da se javuvaat kako inicijatori za donesuvawe na zakoni i drugi propisi, kako i da davaat mislewa za kreiraweto i primeneta na politikata vo odredeni oblasti povrzani so nivnite nadle`nosti i interesi“.

^len 3

Vo ~lenot 6 vo stav 3, to~kata se bri{e i se dodavaat zborovite: "osven vo drugi formi na zdru`enie ili fondacija".

^len 4

Vo ~lenot 7 stavot 2 se menuva i glasi :
"Zdru`enijata na gra|ani i fondaciite mo`at da vr{at stopanski dejnosti samo dokolku takvata dejnost ne e nivna primarna aktivnost i dokolku dobivkata ostvarena od nea se koristi edinstveno za ispolnuvawe na celite opredeleni vo statutot na zdri`enieto odnosno fondacijata"

Vo stavot 3 zborot "edinstveno" se bri{e.

Po stavot 3 se dodavaat dva novi stava 4 i 5 koi glasat:
"Dru{tvo so ograni~ena odgovornost ili akcionersko dru{tvo se osnova ako zdru`enieto na gra|ani ili fondacijata ima godi{ni prihodi od vr{eweto na stopanski aktivnosti od najmalku 100.000 EUR.
Dru{tvo so ograni~ena odgovornost ili akcionersko dru{tvo mo`e da se osnova i so pomal iznos na inicijalni godi{ni prihodi, ako zdru`enieto na gra|ani ili fondacijata go pobara toa."

^len 5

Po ~lenot 7 se dodava nov ~len 7-a koj glasi:

¹ Slu`ben vesnik na Republika Makedonija br. 31 od 2 juli 1998

“^len 7-a

Zdru`enijata na gra|ani i fondaciite se neprofitni organizaciji.

Ako vo raboteweto na zdru`enijata na gra|ani i fondaciite se ostvari dobivka, taa mora da bide upotrevena isklu~itelno za poddr`uvawe i ostvaruvawe na nivnite celi i aktivnosti utvrdeni so statutot.

Ostvarenata dobivka kako takva ne smee da se raspredeluva na bilo koe lice vo zdru`enieto na gra|ani ili fondacijata, bilo da e osnova~, vraboten, ~len, direktor, ~len na upraven odbor ili nekoj drug organ ili drugo lice.”

^len 6

Vo ~lenot 12 stav 3 po alineja 3 se dodana nova alineja 4 koja glasi:
"-ot~etnosta i transparentnosta vo dosega{ noto rabotewe”.

Alineite 4 i 5 stanuvaa alinei 5 i 6.

^len 7

^len 13 se bri{e. (alternativa).

^len 8

Vo ~lenot 14, po stav 1 se dodava nov stav 2, koj glasi:
"Kako osnova~i na zdru`enie na gra|ani mo`at da se javat i pravni lica, zaradi zadovoluvawe na zaedni~ki celi i interesi, navedeni vo ~len 2 stav 1 od ovoj zakon”,

^len 9

Vo ~lenot 15 stav 1, zborovite “odlu~uvaat gra|anite kako osniva~i na osnova~ko sobranie”, se zamenuvaat so zborovite “odlu~uvaat osnova~ite, na osnova~ko sobranie”.

^len 10

Vo ~lenot 16 stav 1 se menuva i glasi:
"Osnova~i na zdru`enie na gra|ani mo`at da bidat se najmalku petmina gra|ani ili najmalku dve pravni lica." (Alternativa: "Osnova~i na zdru`enie na gra|ani mo`at da bidat se najmalku petmina gra|ani od koi barem dvajca od niv mora da bidat so najmalku 18 godini starost, ili najmalku dve pravni lica).

^len 10

^lenot 17 se bri{e.

^len 11

Vo ~lenot 20 stav 1 alineja 3 zborot "optovaruvawe" se zamenuva so "otpovikuvawe”.

^len 12

Vo ~lenot 21 stav 1 se menuva i glasi:

“ ^len na zdru`enie na gra|ani mo`e da bide sekoe fizi~ko i pravno lice koe dobrovolno }e pristapi vo zdru`enieto, na na~in utvrden so statutot. (Ova ne mo`e da se prifati zatoa {to so ustavot e utvrdeno deka deka n

“ na gra|anite im se garantira slobodata na zdru`uvawe” ~len 20 –gra|anin spored Ustavot se poistovetuva so dr`avjanin.)

^len 13

Vo ~lenot 29 stav 1 se menuva i glasi:

“ Sobranieto go izbira izvr{niot organ na zdru`enieto. Prakti~no, se bri{at zborovite "vo koj mnozinstvoto od ~lenovite se dr`avjani na Republika Makedonija". (smetam deka ova e vo neposredna povrzanost so ~len 21).

^len 14

Vo ~lenot 32 stavot 3 se bri{e.

^len 15

Po ~lenot 32 se dodava dva novi ~lena 32-a i 32-b koi glasat:

“^len 32-a

Imotot na fondacijata go so~inuvaat osnova~kiot vlog i ostanatit imot i prihodi na fondacijata.

Osnova~kiot vlog iznesuva najmalku 5.000 EUR vo denarska protivvrednost spored proda`niot kurs na Kursnata lista na NRBM, utvrden i objaven od Narodnata Banka na Republika Makedonija na denot na podnesuvaweto na aktot za upis vo registarot, no mo`e da bide i drug vid na sopstvenost (dvi`en i nedvi`en imot, hartii od vrednost, stoka, kako i drugi sopstveni~ki prava vrz koi nema nikakvi pobaruvawa) izrazena vo pari.

Za da gi ostvari svoite statutarni celi, fondacijata mo`e da gi koristi prihodite od osnova~kiot vlog i ostanatite prihodi i imot.

^len 32-b

Vo slu~aj fondacijata da ne se registrira, liceto koe e odgovorno za ~uvawe na imotot e obvrzano vedna{ da go vrati na osnova~ot ili osnova~ite.

Vo slu~aj fondacijata da ne se registrira, a e vo pra{awe testament, osnova~kiot vlog se vra}a na legalnite naslednici."

^len 16

Vo ~lenot 35 stav 2 vo alineja 4 po zborot "poteklo" se bri{e zborot "i", vo alineja 5 na krajot od re~enicata po "to~ka zapirkata" se dodava zborot "i" i po alineja 5 se dodava nova alineja 6 koja glasi:
"-imeto na liceto koe }e bide odgovorno za imotot na fondacijata se do nejzinoto registrirawe".

^len 17

Vo ~lenot 37 stav 2 alineja 7 na krajot od re~enicata se dodavaat zborovite:
"uslovite i postapkata na fondacijata, nivnata rotacija, otpovikuvawe i nivniot delokrug na rabota".

^len 18

^lenot 38 se menuva i glasi:

"Sekoja fondacija mo`e da se spoji so druga fondacija, vo slu~ai opredeleni so statutot.

Odlukata za spojuvawe se donesuva od upravniot odbor, ako so statutot ne e poinaku utvrdeno.

Za spojuvaweto, obete fondaciji potpi{uvaat dogovor , vo koj fondacijata koja se spojuva prilo`uva popis na nejziniot imot.

Vo slu~aj na spojuvawe, fondacijata se spojuva bez likvidacija.

Pri spojuvaweto, osnovniot sud ja bri{e fondacijata koja se spojuva i ja dopolnuva odlukata za registracija na fondacijata koja go prifa}a spojuvaweto."

^len 19

Vo ~lenot 39 stav 1 se menuva i glasi: "Organi na fondacijata se upravniot odbor i nadzorniот odbor".

^len 20

Vo ~lenot 40 stav 1 se menuva i glasi:

"Upravniot odbor na fondacijata:

- ja pretstavuva fondacijata i gi vodi nejzinite raboti;
- donesuva statut i drugi akti;
- usvojuva finansiski plan i zavr{na smetka ;
- re{ava za spojuvawe so druga fondacija i ukinuvawe na fondacijata (vo slu~aj ako ne e poinaku regulirano so statutot)".

Stavot 2 se menuva i glasi:

"^lenovite na upravniot odbor ne mo`at da bidat vraboteni vo fondacijata."

^len 21

Po ~lenot 40 se dodavaat tri novi ~lena 40-a, 40-b i 40-v koi glasat:

^len 40-a

Mandatot na ~lenovite na upravniot odbor e ~etiri godini, so pravo na reizbor, ako so statutot ne e poinaku opredeleno.

Pri osnovaweto na fondacijata, prviot sostav na upravniot odbor se opredeluva od osnova~ot (ili osnova~ite) ili od testamentalniot izvr{itel.

^lenovite na upravniot odbor go izbiraat pretsedatelot na upravniot odbor, koj gi svikuva sednicite i rakovodi so niv, ako so statutot ne e poinaku opredeleno.

^len 40-b

Nadzorniот odbor broi najmalku tri lica i pri osnovaweto na fondacijata niv gi predlagaat osnova~ite ako so statutot ne e poinaku opredeleno."

^len 40-v

Nadzorniот odbor na fondacijata:

- go kontrolira raboteweto na fondacijata;
- ja pregleduva godi{nata zavr{na smetka;
- se gri`i za raboteweto na fondacijata soglasno zakonot i nejzinite akti
- go izvestuva upravniot odbor za otkrieni nedoslednosti i predlaga na~ini za nivno nadminuvawe;
- edna{ godi{no podnesuva izve{taj na upravniot odbor za sopstvenata rabota;
- go razgleduva smetkovodstvenoto i finansiskoto rabotewe i drugi akti na fondacijata;
- bara vonredna sednica na upravniot odbor ako e od interes za fondacijata ili ako taa ne se svikuva od strana na upravniot odbor; i
- ima pravo da prisustvuva na sednicite na upravniot odbor i da diskutira za pra{awa za koi smeta deka se va`ni za fondacijata".

^len 22

Vo ~lenot 43 po stavot 1 se dodava nov stav 2 koj glasi:

“Vo slu~aj na promena na sedi{te na podra~jeto na drug osnoven sud, ovlastenoto lice na zdru`enieto ili fondacijata podnesuva barawe za upis do nadle`niот sud, koj po dobivawe na spisite od sudot kade bila prethodnata registracija, donesuva re{enie za promena na sedi{teto”.

Stavovite 2, 3 i 4 , stanuvaat stavovi 3, 4 i 5.

^len 23

Vo ~lenot 44 stav 1 zborovite “se dol`ni” se bri{at.

^len 24

Vo ~lenot 46 stav 1 po alineja 3 se dodava nova alineja ~etiri koja glasi:

“-ime i prezime na liceto ovlasteno za zastapuvawe”.

Alineite ~etiri i pet , stanuvaat alinei pet i {est.

^len 25

Vo ~lenot 48 po stav 1 se dodavaat dva novi stava koi glasat:

“Protiv pozitivnoto re{enie za upis vo sudskiot registar ne e dozvolena `alba.

Lica koi smetaat deka so re{enieto za upis na zdru`enieto odnosno fondacijata vo sudskiot registar im se povredeni nivnite prava i interesi, mo`at da pokrenat parni~na postapka pred nadle`niot sud. “

^len 26

Vo ~lenot 49 po stav 3 se dodava nov stav 4 koj glasi:

“ Vo slu~aj na promena na liceto za zastapuvawe, sudot izdava re{enie za izvr{enata promena.”

^len 27

Vo ~len 51 se dodava stav 2 koj }e glasi:

“Osnovniot sud Skopje I vodi registar za Organizacii od javen interes (vo natamo{niot tekst: OJI) na Republika Makedonija.”

^len 28

Po ~lenot 51 se dodava to~ka 2 koja glasi:

“2. ORGANIZACII OD JAVEN INTERES ”.

^len 29

Po to~kata 2 se dodavaat 18 novi ~lena 51-a, 51-b,51-v,51-g,51-d,51-|, 51-e ,51-`, 51- z, 51-s, 51- i , 51-j ,51-k ,51- l , 51-q, 51-m, 51- n i 51-w, koi glasat:

“^len 51-a

Zdru`enie na gra|ani ili fondacija ima status na organizacija od javen interes (vo ponatamo{niot tekst OJI) ako :

- e neprofitna (spored ~len 7-a od ovoj zakon);
- e registrirana spored odredbite na ovoj zakon;
- e organizirana i rakovodena prvenstveno za ostvaruvawe aktivnosti od javen interes, soglasno ~len 51-b; i
- so re{enie e utvrdena kako OJI od strana na Komisijata za organizacii od javen interes.

OJI koristat dano~ni i carinski olesnuvawa vo soglasnost so zakon.

^len 51-b

Organizacija od javen interes (vo ponatamo{niot tekst OJI) e onaa organizacija koja preku svoje aktivnosti go poddr`uva ili promovira javniot interes vo edna ili pove}e od slednite oblasti:

- 1) Pomo{ i za{tita na lica so fizi~ki ili mentalen hendikep;
- 2) Humanitarna pomo{ i celi, pomo{ na begalci;

- 3) Građanski i/ili ~ovekovi prava, eliminirawe na sekakov tip diskriminacija;
- 4) Zaštita na potrošuvawe;
- 5) Zdravstvo, unapreduvawe na zdravjeto i medicinska gri`a;
- 6) Umetnost;
- 7) Kultura;
- 8) Nauka;
- 9) Amaterski sport;
- 10) Unapreduvawe na demokratijata;
- 11) Zaštita na ~ovekovata okolina;
- 12) Obrazovanie, obuka i prosveta;
- 13) Eliminirawe na siromatijata;
- 14) Prezervacija na kulturno-istoriskite spomenici;
- 15) Zaštita na deca, mladina i obespraveni (marginalizirani) lica;
- 16) Zaštita i gri`a na `ivotni;
- 17) Opštestvena solidarnost;
- 18) Opštestven ili ekonomski razvoj;
- 19) Socijalna pomoš; i
- 20) Druga aktivnost opredelena od Komisijata za OJI.

^len 51-v

Aktivnostite od javen interes se odnesuvaat na:

- (1) Poširokata javnost; i
- (2) edna ili poveše specifi~ni grupi na korisnici ako e grupata marginalizirana ili obespravena vo odnos na populacijata vo celina, ili ako celokupnata zaednica se zdobiva so zna~itelna vrednost pri obezbeduvawe na takva posebna korist za specifi~nata grupa.

^len 51-g

Organizacijata od javen interes ne mo`e:

- da celi kon zatvorena ili ograni~ena grupa na korisnici, posebno ne na lica koi se povrzani zaradi sopstvena korist so organizacijata i nejinite vraboteni;
- vo svoeto rabotewe da pojavuva pogolem interes i aktivnosti naso~eni kon komercijalni celi, nasprema neprofitnite celi.

Zdu`enieto na građani ili fondacijata otkako }e se steknat so status na OJI ne smeat da go menuvaat svojot praven subjektivitet.

^len 51-d

Statusot na OJI go utvrduva Komisija za organizacii od javen interes.

Komisijata ima status na samostoен organ formiran od Vladata na Republika Makedonija, soglasno ovoj Zakon.

Komisijata e sostavена od sedum ~lena: i toa eden pretstavnik od Ministerstvoto za finansii, trojca pretstavnici od drugi soodvetni ministerstva i trojca eksperti za građanskiot sektor, imenuvani od Vladata na Republika Makedonija.

^len 51-|

Mandatot na ~lenovite na Komisijata e pet godini, a pretsedatelot e od redot na ~lenovite so rotacija na po eden ~len godi{no.

Za ~lenovite na Komisijata mo`at da se imenuvaat;

- dr`avjani na Republika Makedonija :

- so zavr{eno visoko obrazovanie;
- imaat iskustvo i poznavawe na oblata koja se odnesuva na gra|anskiot sektor i
- ne se ~lenovi na politi~ki partii.

^len 51-e

Komisijata e nezavisna vo svojata rabota.

Sredstva za rabata na Komisijata se obezbeduvaat od Buxetot na Republika Makedonija.

^len 51-^

Vo svojata rabota Komisijata:

- donesuva re{enija za dobivawe status na OJI;
- ostvaruva monitoring i kontrola nad rabotata na organizaciite od javen interes vo odnos na toa kolku se po~ituva Zakonot i propisite na Komisijata;
- go podgotvuva formularot sopred koj se podnesuvaat narativniot i finansiskiот izve{taj ;
- prima i pregleduva izve{tai;
- gi ispituva mo`nite prekr{uvawa na ovoj Zakon i propisite na Komisijata preku pregled na soodvetnata dokumentacija na organizacijata;
- obezbeduva poddr{ka, publikuva materijali, i organizira obuka so cel da se podbri raboteweto na OJI, da se zgolemi stru~nosta i da se postigne podobra usoglasenost so Zakonot;
- pokrenuva prekr{o~na postapka dokolku organizacijata ne raboti soglasno odredbite na ovoj zakon; i
- pokrenuva postapka za odzemawe na statusot na OJI.

Vo svojata rabota Komisijata gi primenuva pravilata na op{tata upravna postapka.

3.Postapka za steknuvawe status na OJI

^len 51-z

So baraweto za dobivawe status na OJI, organizacijata podnesuva:

- kopija od dokumentite prilo`eni pri registracijata vo osnovniот sud;
- zaveren prepis od re{enieto na osnovniот sud za registracija;
- pismeno obrazlo`enie za celite od javen interes zaradi koi organizacijata e osnovana i raboti;
- primarnite aktivnosti vo koi organizacijata }e se anga`ira i
- ekonomskite aktivnosti vo koi }e se anga`ira organizacijata.

^len 51-y

Komisijata donesuva re{enie za dobivawe status na OJI vo rok od 30 dena od podnesuvawe na baraweto.

Protiv re{enieto na Komisijata organizacijata ima pravo na `alba do Komisijata za re{avawe na `albi vo vtor stepen pri Vladata na Republika Makedonija.

Re{enieto se prosleduva vo Osnovniot sud Skopje I.

Ako organizacijata go izmeni aktot za osnovawe ili statutot, so {to bi se izgubil statusot na OJI, dol`na e da ja izvesti Komisijata vo rok od 30 dena po izvr{enata promena.

^len 51-i

OJI mo`e da vr{i stopanska dejnost koja e povrzana so aktivnosta od javna korist za koja e registrirana.

^len 51-j

Organizacijata od javen interes e dol`na da podnese narativen i finansiski izve{taj za nejzinoto rabotewe edna{ godi{no do Komisijata.

^len 51-k

Narativnite i finansiskite izve{tai na OJI se javni.

Sekoe lice koe e potencijalen donor na sredstva na OJI mo`e da pobara da go vidi aktot na registracija na organizacijata kako OJI, da dobie opis na nejzinite celi i da bide informirano za potrebnite i potro{enite sredstva i za drugi aktivnosti.

^len 51-l

Neprofitnosta na organizacijata ne isklu~uva isplata na soodvetni tro{oci ili isplata na soodvetna kompenzacija na lice koe raboti za OJI.

^len 51-q

Sekoja OJI koja go nadminuva godi{niot prihod od 300.000 EUR treba da izvr{i nezavisna godi{na revizija na svoje finansiski sredstva.

^len 51-m

OJI mo`e vo sekoe vreme da bara prestanok na statusot.

Komisijata so re{enie }e go konstatira toj prestanok.

^len 51-n

Kon baraweto za prestanok, upravniot organ na OJI }e podnese plan za likvidacija do Komisijata.

Pri likvidacijata prioritet }e ima podmiruvaweto na site dolgovi i obvrski na OJI.

Sredstvata koi }e ostanat nedistribuirani, }e bidat prefrleni na druga OJI, sli~na po celi i aktivnosti, soglasno statutot ili odluka na Komisijata, dokolku statutot ne so dr`i takva odredba.

So re{eniето za prestanok na OJI sudot ja bri{e OJI od registarot na OJI.

^len 51-w

Komisijata mo`e da povede postapka za poni{tuvawe na re{eniето za statusot na OJI ako postoi dokaz deka:

- gi naru{ila ustavnite ili zakonskite odredbi ili drugi propisi;
- ne gi ispolnuva uslovite za dobivawe status na OJI, opredeleni so ovoj Zakon; i
- prestanala da gi ispolnuva uslovite za dobivawe status na OJI, opredeleni so ovoj Zakon.

So re{eniето se ukinuvaat site beneficii na OJI, no ne se prekinuvaat obvrskite {to se odnesuvaat na sredstvata dobieni dodeka organizacijata bila registrirana kako OJI, kako i obvrskata za podnesuvawe izve{taj koj se odnesuva na toj period.

Protiv re{eniето za poni{tuvawe na statusot na OJI organizacijata ima pravo na `alba do soodvetnata Komisija za re{avawe na `albi vo vtor stepen pri Vladata na Republika Makedonija.

^len 30

Vo ~lenot 52 vo stav 3 po zborovite “vonprocesna postapka” se dodavaat zborovite “vo koe e so dr`an na~inot na koj }e se distribuira i koristi imotot na zdru`eniето”.

^len 31

Vo ~lenot 54 vo stav 3 po zborovite “vonprocesna postapka” se dodavaat zborovite “vo koe e so dr`an na~inot na koj }e se distribuira i koristi imotot na fondacijata”.

^len 32

Po ~lenot 59 se dodava nov ~len 59-a koj glasi:

“^len 59-a

Datumot utvrden vo re{eniето za prestanok na zdru`eniето odnosno fondacijata se smeta za datumot koga se bri{e zdru`eniето odnosno fondacijata od sudskiot registar”.

^len 33

Vo ~lenot 61 vo stav 2 po zborot “podaroci,” se dodavaat zborovite “ekonomski aktivnosti” .

^len 34

Vo ~lenot 63 stav 3 po zborot " ~len" se dodavaat zborovite "ili zainteresirano lice".
^len 35

Po ~lenot 65 se dodava nov ~len 65-a koj glasi:

“^len 65-a

Bilo kakva vnatre{na transakcija vo organizacijata me|u nea i bilo koe lice povrzano so nea (kako osnova~i, vraboteni, ~lenovi na upraven odbor, pretsedатели, direktori i sl.) mo`e da bide ostvorena samo ako se odviva pod normalna pazarna vrednost ili pod uslovi koi se pove}e vo neajina polza."(dali ova da stoi ?)

^len 36

^lenovite od 66 , 67 i 68 se bri{at.

^len 37

Vo ~lenot 71 stavot 2 se menuva i glasi:

“Ako na teritorijata na Republika Makedonija se formira podru`nica na stranska organizacija, so baraweto za upis vo registarot treba da se dostavat i podatoci od registarot na zemjata kade e registrirana, soglasno ~len 44 (vo novoto-?), kako i da se navede sedi{teto na podru`nicata.”

Stavot 3 se bri{e.

^len 38

Vo ~lenot 74 stav 1 alineja 1 se bri{e.

Vo kaznenite odredbi }e se napravat izmeni i dopolnuvawa po definirawe na kone~nata sodr`ina na izmenite i dopolnuvawata na predhodnite ~lenovi i toa;

Vo kaznenite odredbi (~l.73-75) }e se predvidi posebna kazna dokolku e zloupotrebeno javnoto ovlastuvawe ili javniot interes. Za toa da se detalizira i procedurata.

Da se dodade nov ~len 75a so kazni za povreda na statusot na OJI i odzemawe na statusot na OJI.

Vo kazneni odredbi (~l 73 do 75 nekade)

Komisijata za organizacii od javen interes pokrenuva postapka pred sudot:

- (1) za kaznuvawe na OJI so pari~en iznos do (..) za prekr{uvawe na taa i taa odredba od zakonot
- (2) za kaznuvawe na OJI so pari~en iznos do (..) za prekr{uvawe na toj i toj propis na Komisijata
- (3) za bri{ewe od registarot na OJI vo soglasnost so ~len..